

KALENDARIUM WYDARZEŃ: do 27 listopada 2022

19 LISTOPADA 2022 | SOBOTA

10.00 – 18.00 | wszystkie oddziały MNS

Bezpłatna sobota!

11.00 | Muzeum Narodowe w Szczecinie | bilety: 10 zł + zapisy (!)

Akademia Brzdąca | „Barwy tęczy – poznajemy kolory”

Warsztaty dla dzieci w wieku 3–4 lat | Prowadzenie: Krystyna Milewska

16.00 | Muzeum Narodowe w Szczecinie | bilety: 5 zł

Akademia Historii Sztuki | „Sztuka starożytnego Rzymu – rzeźba”

Wykład Krystyny Milewskiej

24 LISTOPADA 2022 | CZWARTEK

18.00 | Centrum Dialogu Przełomy MNS | wstęp wolny

Projekcja filmu dokumentalnego „Siwy dym”

reż. Jędrzej Niestrój, prod. Małgorzata Olejniczak

25 LISTOPADA 2022 | PIĄTEK

18.00 | Centrum Dialogu Przełomy MNS | wstęp wolny

Otwarcie wystawy Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność Między życiem, a śmiercią

26 LISTOPADA 2022 | SOBOTA

10.00 – 18.00 | wszystkie oddziały MNS

Bezpłatna sobota!

10.00 | Muzeum Narodowe w Szczecinie | bilety: 15 zł + zapisy (!)

Akademia Malucha | „Z wizytą w kraju samurajów”

Warsztaty dla dzieci w wieku 5–6 lat | Prowadzenie: Dorota Baumgarten-Szczyrska

11.00 | Muzeum Narodowe w Szczecinie | bilety: 15 zł + zapisy (!)

Warsztaty kaligrafii | „Ćwiczenie fechtunku z użyciem szpady”

Warsztaty dla młodzieży i dorosłych | Prowadzenie: prof. Ryszard Korzanowski

16.00 | Muzeum Narodowe w Szczecinie | bilety: 5 zł

Akademia Historii Sztuki | „Sztuka wczesnochrześcijańska i bizantyjska”

Wykład Renaty Grzybowskiej-Fabiańskiej

27 LISTOPADA 2022 | NIEDZIELA

10.00 | Muzeum Narodowe w Szczecinie | bilety: 15 zł + zapisy (!)

Arcydzieła | „O reliefach i dawnych rzeźbach. Średniowiecze,,

Warsztaty dla dzieci w wieku 6–10 lat | Prowadzenie: Agata Kamińska

12.00 | Muzeum Narodowe w Szczecinie | wstęp wolny

Jesienne południe (z kawą) w Muzeum | Degustacja kaw, prelekcja, muzyka, konkursy...

Przygotowanie: Dział Etnografii Pomorza & Dział Edukacji MNS

Akademia Brzdąca
Barwy tęczy – poznajemy kolory

Najmłodszych studentów Akademii Brzdąca zapraszamy na zajęcia „Barwy tęczy – poznajemy kolory”, które poprowadzi Krystyna Milewska.

Akademia Brzdąca to cykl sobotnich spotkań z kustoszem, opracowanych z myślą o dzieciach w wieku 3–4 lat, wprowadzających w magiczny świat sztuki. Zajęcia polegają na opowieści o wybranym obrazie prezentowanym na ekspozycjach Muzeum Narodowego w Szczecinie i połączone są z działaniami plastycznymi. Malarstwo pokazuje świat widziany oczami artystów, zwraca uwagę na to, że dzieło ma nie tylko aspekt estetyczny, ale także pomaga zrozumieć otaczającą rzeczywistość.

Bezpośredni kontakt z barwą, obrazem, słowem otwiera widzów na odbiór sztuki wyobraźnią, sercem i myślą. Szczególnie najmłodszy – zainspirowani oglądanymi na wystawach pracami – z entuzjazmem rysują i malują postrzegany świat. Spotkania odbywają się raz w miesiącu, od października do maja. Zapraszamy do mądrego i uważnego patrzenia na świat, sztuka bowiem cenniejsza jest niż złoto!

Prowadząca: Krystyna Milewska
tel. (+48) 91 43 15 269
k.milewska@muzeum.szczecin.pl

Zajęcia odbędą się w Muzeum Narodowym w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3

Wstęp: 10 zł

Obowiązują wcześniejsze zapisy.

Oferta nie dotyczy grup zorganizowanych.

Akademia Historii Sztuki
Sztuka starożytnego Rzymu – rzeźba - wykład

W najbliższą sobotę zapraszamy na wykład "Sztuka starożytnego Rzymu – rzeźba", który poprowadzi Krystyna Milewska w ramach cyklu Akademia Historii Sztuki.

Akademia Historii Sztuki to otwarte wykłady z zakresu historii sztuki, odbywające się w tym roku szkolnym od października 2022 do kwietnia 2023 w każdą sobotę. Ze względu na przekrojowy charakter kursu polecamy go w szczególności młodzieży i osobom dorosłym, które pragną rozpocząć swoją przygodę z historią sztuki lub usystematyzować posiadane już wiadomości. Kurs obejmuje szeroki zakres tematów, od sztuki starożytnej po sztukę współczesną, uzupełniony o zajęcia związane z analizą i interpretacją dzieł sztuki.

Wykłady odbywają się w Muzeum Narodowym w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3.

Wstęp 5 zł

Projekcja filmu „Siwy dym”

Zapraszamy w czwartek, 24 stycznia 2022 r., o godz. 18.00, do Muzeum Narodowego w Szczecinie – Centrum Dialogu Przełomy, na pokaz filmu dokumentalnego pt. „Siwy dym”.

Seans odbędzie się w Sali konferencyjnej/przestrzeni dialogu MNS–CDP na pl. Solidarności 1. Wstęp wolny.

Prezentowany dokument to krótki film o wielkiej miłości do małego radia – mówią jego autorzy. Jest to zapis performansu „ABC Re-aktywacja!”, przygotowanego przez pracowników Radia ABC – rozgłośni, która działała w Szczecinie w latach 1993–2005.

Po długiej przerwie, 29 czerwca 2015 r., przy starym stole mikserskim ABC usiedli didżeje i dziennikarze zamkniętej dekadę wcześniej stacji radiowej, by po przerwie poprowadzić swoje audycje. Radio ABC zabrzmiało wtedy przez Internet.

Film pozwala nie tylko przenieść się w czasie, ale też obrazuje energię lat 90., czasów, kiedy rodziły się wolna Polska i wolne media. Wszystko wydawało się wówczas możliwe. Reżyserem filmu jest Jędrzej Niestrój. Dokument powstał dzięki pomysłowi i zaangażowaniu byłej dziennikarki ABC, a teraz producentki filmowej, Małgorzaty Olejniczak.

Między życiem a śmiercią. Historie pomocy w czasie Zagłady

Wystawa „Między życiem a śmiercią. Historie pomocy w czasie Zagłady” to prezentacja pochodzących z dwunastu krajów Europy historii osób niosących pomoc Żydom prześladowanym w czasie II wojny światowej oraz relacje ocalałych.

Oddając głos zarówno ratującym, jak i uratowanym, wystawa prowadzi zwiedzających przez opowieść o aktach wielkiej odwagi i niezwykłej woli przetrwania. W Szczecinie będzie można ją oglądać do końca stycznia przyszłego roku.

W latach 1939–1945 mieszkańcy krajów okupowanych przez nazistowskie Niemcy byli świadkami pogłębiających się prześladowań społeczności żydowskiej. Ukrywanie lub udzielanie pomocy członkom rodziny, sąsiadom czy współpracownikom pochodzenia żydowskiego było przestępstwem karanym pobiciem, więzieniem, a w niektórych krajach nawet śmiercią. Byli tacy, którzy bezradnie przyglądali się brutalnej rzeczywistości, zdarzały się nawet przypadki czerpania korzyści z tragicznej sytuacji Żydów. Wiele osób jednak nie szczędziło wysiłków, aby udzielić potrzebującym pomocy. Byli wśród nich przedstawiciele wszystkich grup społecznych – robotnicy fabryczni i lekarze, szwaczki i arystokraci, rolnicy i dyplomaci.

Aby oddać hołd ich odwadze i poświęceniu, Instytut Pamięci Męczenników i Bohaterów Holokaustu Yad Vashem w Izraelu ustanowił w 1963 roku odznaczenie Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata. Najwięcej, bo blisko 7000 osób wyróżnionych tym tytułem, pochodzi z Polski.

Wystawa „Między życiem a śmiercią” to wspólna inicjatywa Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN oraz Silent Heroes Memorial Center w Berlinie. Inauguracja wystawy odbyła się w styczniu 2018 roku w siedzibie Komisji Europejskiej w Brukseli z okazji Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Holokaustu. Od tego czasu ekspozycja odwiedziła osiem krajów Europy oraz Japonię. Na trasie jej międzynarodowego tournée znalazły się m.in.: Amsterdam, Bratysława, Wilno, Budapeszt, Brno i Drezno, a także Wrocław, Markowa i Bełżec.

Prezentacja wystawy w Szczecinie współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej.

Na wernisaż zapraszamy do Muzeum Narodowego w Szczecinie - Centrum Dialogu Przełomy w piątek, 25 listopada 2022 roku o godzinie 18.00. Wstęp wolny.

Akademia Malucha
Z wizytą w kraju samurajów

to cykl sobotnich spotkań opracowanych z myślą o dzieciach w wieku 5–6 lat. Każde spotkanie trwa około dwóch godzin i obejmuje dwie części: pierwszą realizowaną na salach wystawowych z wykorzystaniem wybranych eksponatów i drugą, na którą składają się zajęcia plastyczne związane z tematem spotkania. W ramach warsztatów muzealnych najmłodszy słuchacze Akademii odbędą podróż w czasie i przestrzeni.

Poznają polskie tradycje i zwyczaje dotyczące Wielkanocy, świąt Bożego Narodzenia, katarzynek i andrzejek oraz kulturę innych narodów. W trakcie zajęć dzieci będą miały niepowtarzalną okazję zobaczyć, dotknąć, a nawet przymierzyć przedmioty prezentowane na wystawach lub przechowywane w muzealnych magazynach. Każdy słuchacz Akademii Malucha otrzyma specjalną książeczkę, w której zbierać będzie znaczki z poszczególnych zajęć. Na zakończenie cyklu spotkań wytrwali uczestnicy otrzymają Dyplomy Słuchacza Akademii.

Wszystkie zajęcia odbywają się w Muzeum Narodowym w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3.

Prowadząca: Dorota Baumgarten-Szczyrska
tel. (+48) 91 43 15 270
d.baumgarten@muzeum.szczecin.pl

Wstęp: 15 zł

Liczba miejsc jest ograniczona, obowiązują wcześniejsze zapisy.
Oferta nie dotyczy grup zorganizowanych

Warsztaty kaligrafii

Ćwiczenie fechtunku z użyciem szpady

Termin „kaligrafia” pochodzi z języka greckiego i oznacza „piękne pisanie”. Kaligrafia znana jest od tysięcy lat, a ze względu na rodzaj alfabetu możemy wyróżnić np. kaligrafię japońską, arabską, koreańską, chińską czy łacińską. W Polsce aż do lat 60. XX wieku stanowiła jeden z przedmiotów nauczania początkowego jako doskonała metoda na trenowanie cierpliwości, dokładności, samodyscypliny, a nawet charakteru. To nikogo nie powinno dziwić – w końcu ozdobne, odręczne pisanie pozwala się skupić na wykonywanej czynności niemal w medytacyjny sposób.

Program I edycji

22 października 2022 (sobota), godz. 11.00

Teoretyczne wprowadzenie do zasad kompozycji typograficznej

26 listopada 2022 (sobota), godz. 11.00

Ćwiczenie fechtunku z użyciem szpady

17 grudnia 2022 (sobota), godz. 11.00

Ćwiczenia kaligraficzne różnymi narzędziami

28 stycznia 2022 (sobota), godz. 11.00

Realizacja indywidualnych pomysłów na inicjały

25 lutego 2023 (sobota), godz. 11.00

Napisanie listu

18 marca 2023 (sobota), godz. 11.00

Napisanie aforyzmu lub przysłowia z inicjałem

29 kwietnia 2023 (sobota), godz. 11.00

Kaligrafia eksperymentalna, „wariacje” różnymi narzędziami i przyborami

20 maja 2023 (sobota), godz. 11.00

Spotkanie podsumowujące. Ekspozycja prac

prowadzący: prof. Ryszard Korżanowski

Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3

Obowiązują wcześniejsze zapisy: k.milewska@muzeum.szczecin.pl , tel. 797 705 269

Wstęp: 15 zł

Akademia Historii Sztuki
Sztuka wczesnochrześcijańska i bizantyjska

W najbliższą sobotę zapraszamy na wykład " Sztuka wczesnochrześcijańska i bizantyjska ", który poprowadzi Renata Grzybowska-Fabiańska w ramach cyklu Akademia Historii Sztuki.

Akademia Historii Sztuki to otwarte wykłady z zakresu historii sztuki, odbywające się w tym roku szkolnym od października 2022 do kwietnia 2023 w każdą sobotę. Ze względu na przekrojowy charakter kursu polecamy go w szczególności młodzieży i osobom dorosłym, które pragną rozpocząć swoją przygodę z historią sztuki lub usystematyzować posiadane już wiadomości. Kurs obejmuje szeroki zakres tematów, od sztuki starożytnej po sztukę współczesną, uzupełniony o zajęcia związane z analizą i interpretacją dzieł sztuki.

Wykłady odbywają się w Muzeum Narodowym w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3.
Wstęp 5 zł

Jesienne południe w Muzeum (z kawą)

Kawa to jeden z podstawowych artykułów spożywczych i najważniejszych towarów handlowych na świecie. Obecnie uprawia się ją w ponad 70 regionach, a warunki dla niej odpowiednie znajdują się w obszarze pomiędzy Zwrotnikami Raka i Kozioróżca.

Wywodzi się z Etiopii z regionu Kaffa, stąd też prawdopodobnie pochodzi jej nazwa. W XIII lub XIV wieku kupcy arabscy przewieźli ją do Jemenu. Stamtąd napój z prażonych ziaren kawowca zaczął swój tryumfalny pochód przez świat. Poprzez Bliski Wschód kawa dotarła do Turcji, gdzie w Stambule otworzono w 1554 roku pierwszą kawiarnię. W Europie pierwsza kawiarnia została otwarta w Oxfordzie w Anglii w 1650 r., w Paryżu było to w 1671 r., a w 1683 r. po zwycięskiej bitwie wiedeńskiej Jerzy Franciszek Kulczycki założył pierwszy kafehaus w tym mieście.

Do Polski kawa dotarła pod koniec XVII wieku w wyniku sąsiedztwa z Imperium Osmańskim, a pierwszą kawiarnię na przełomie XVII i XVIII uruchomiono w Gdańsku. Tak rozpoczęło się i trwa kawiarniane życie Europy.

W 1795 roku ukazał się, tłumaczony z j. francuskiego, pierwszy podręcznik dla kawiarzy: Krótka wiadomość o kawie i jej właściwościach i skutkach na zdrowie ludzi spływających.

Na te wiadomości zapraszają Działy Etnografii Pomorza i Edukacji Muzeum Narodowego w Szczecinie. Jest to trzecie spotkanie opowiadające historie o napojach. Ze względu na właściwości kawy na pakiet wiedzy o niej i degustację, muzykę na żywo oraz konkurs z nagrodami zapraszamy w południe.

Jesienne południe (z kawą) w Muzeum odbędzie się 27 listopada 2022 r. w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3, w godzinach: 12.00 – 14.00.

Wstęp wolny

Arcydziełka

O reliefach i dawnych rzeźbach. Średniowiecze

Nowa edycja cyklu niedzielnych spotkań ze sztuką, opracowanych z myślą o dzieciach w wieku 6–10 lat. W trakcie zajęć uczestnicy będą artystycznie eksperymentować, bawić się formą i kolorem, a przy okazji poznawać historię sztuki, różnorodnych artystów oraz ich twórczość. Każde spotkanie będzie poświęcone jednemu zagadnieniu z historii sztuki w nawiązaniu do zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie. Krok po kroku dzieci zapoznają się z terminami i pojęciami, wykonując prace plastyczne nawiązujące stylem do konkretnej epoki i wybranego dzieła. „Arcydziełka” mają wprowadzić najmłodszych w niesamowity świat sztuki, pokazać im bogactwo barw, kształtów, form i technik w niebanalny sposób. Na uroczyste zakończenie tej edycji „Arcydziełek” zaplanowano rozdanie dyplomów, spotkanie z sztuką ludową oraz wernisaż prac dzieci powstałych na warsztatach.

Program I edycji

25 września 2022 (niedziela), godz. 10.00
Drapane malowane – sztuka prehistoryczna

23 października 2022 (niedziela), godz. 10.00
Portrety o rety! Rzeźba grecka

27 listopada 2022 (niedziela), godz. 10.00
O reliefach i dawnych rzeźbach. Średniowiecze

11 grudnia 2022 (niedziela), godz. 10.00
Śladami Leonarda da Vinci. Renesans

22 stycznia 2023 (niedziela), godz. 10.00
Rembrandt i sztuka holenderska. XVII wiek

26 lutego 2023 (niedziela), godz. 10.00
Pastele, akwarele i sangwiny o wedutach. Wiek oświecenia

19 marca 2023 (niedziela), godz. 10.00
Światłoczułość. Impresjonizm – Wiek XIX

23 kwietnia 2023 (niedziela), godz. 10.00
Kwadraty i prostokąty – lekcja kubizmu. Wiek XX

14 maja 2023 (niedziela), godz. 10.00
Sztuka kinetyczna. Mobile

18 czerwca 2023 (niedziela), godz. 10.00
Do grania i do zabawy. O różnorodnym i kolorowym świecie gwizdków
Spotkanie z udziałem Agnieszki Słowińskiej z Działu Etnografii Pomorza MNS
Zakończenie I edycji. Wystawa prac uczestników zajęć Moje arcydziełko.

Wszystkie zajęcia odbywają się w Muzeum Narodowym w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3.

Prowadząca: Agata Kamińska
a.kaminska@muzeum.szczecin.pl

tel. 797 705 277

Wstęp: 15 zł

Liczba miejsc ograniczona, obowiązują wcześniejsze zapisy. Oferta nie dotyczy grup zorganizowanych

Wystawa IPN: Jesteśmy Polakami! Związek Polaków w Niemczech

Na placu Solidarności można oglądać plenerową wystawę Instytutu Pamięci Narodowej „Jesteśmy Polakami! Związek Polaków w Niemczech”.

Ekspozycja podróżuje po Polsce, uświetniając całoroczne obchody 100-lecia Związku Polaków w Niemczech. Organizacja prowadziła działalność kulturalną, gospodarczą i polityczną, miała swoich reprezentantów w Sejmie Pruskim, a także w innych organach samorządowych Republiki Weimarskiej. Jej główne dwa cele to ochrona praw polskiej mniejszości narodowej w Niemczech oraz dbałość o polskie dziedzictwo kulturowe, jakie znajdowało się w granicach Niemiec. Na wystawie prezentowane są archiwalne zdjęcia, rysunki, mapy i teksty, ukazujące działalność rodaków, ich dokonania i najważniejsze postacie ze stuletniej historii organizacji.

Wystawa „»Jesteśmy Polakami«. Związek Polaków w Niemczech” została przygotowana przez Oddział IPN w Gdańsku. Autorem części wystawy prezentowanej na wernisażu jest dr Paweł Warot. Koordynatorami wystawy są: Izabela Brzezińska, Krzysztof Drażba, dr Paweł Warot. Na wystawie zaprezentowano materiały pochodzące ze zbiorów: Biblioteki Narodowej (BN), Biblioteki Uniwersytetu Opolskiego (BUO), Instytutu Północnego im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie (IP), Instytutu Śląskiego (IŚ), Narodowego Archiwum Cyfrowego (NAC), Śląskiej Biblioteki Cyfrowej (ŚBC) oraz domeny publicznej.

Więcej o wystawie: [KLIK](#)

Związek Polaków w Niemczech organizacyjnie podzielony był na dzielnice, które obejmowały tereny skupiające znaczną liczbę Polaków. Pierwotnie istniały cztery dzielnice: I - Opole – Śląsk Opolski; II - Berlin – objęła Brandenburgię z Berlinem, Saksonię, Hamburg, Dolny Śląsk, Pomorze i Marchię Graniczną; III - Bochum – obejmowała Westfalię, Nadrenię, Badenię i Palatynat (największa – prawie połowa członków ZPwN); IV - Olsztyn – Prusy Wschodnie.

Już w październiku 1923 roku wyodrębniono dzielnicę V, obejmująca pogranicze złotowskie.

W 1924 roku, jak wynika z zachowanych archiwaliów, Związek liczył ok 32 tys. członków.

6 marca 1938 r., wobec trwającej nagonki na Polaków mieszkających w Niemczech, zwołano I Kongres Związku Polaków w Niemczech, w którym wzięło udział ok 5 tys. delegatów. Odbył się on w Teatrze Ludowym (Theater des Volkes) w Berlinie, w trakcie jego trwania uchwalono Pięć prawd Polaka:

1. Jesteśmy Polakami
2. Wiara Ojców naszych jest wiarą naszych dzieci
3. Polak Polakowi bratem
4. Co dzień Polak Narodowi służy
5. Polska Matką naszą, nie wolno mówić o Matce źle

Stanowiły one duchową podstawę działalności związku.

Po dojściu Hitlera do władzy wszyscy członkowie Związku Polaków w Niemczech wpisywani byli na specjalną listę „wrogów Rzeszy”, przygotowaną przez SD. To na jej podstawie tuż przed wybuchem wojny 25 sierpnia rozpoczęto masowe aresztowania polskiej inteligencji oraz dokonywano czystek etnicznych. Związek zdelegalizowano 27 lutego 1940 r. i zdefraudowano jego majątek.

Wielu jego członków rozstrzelano, a ok. 1200 członków uwięziono w obozach koncentracyjnych.

Na terenie objętym przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie funkcjonowały dwie dzielnice II i V. W okolicach Pszczewa, Szarcza, Stołunia i Zielomyśla długotrwała nie germanizacja nie

przyniosła skutku, dlatego wśród mieszkańców tamtych terenów żywa była pamięć o przynależności do I Rzeczypospolitej. Dlatego już w 1923 r. mieszkańcy tych ziem zorganizowali się w Związku Polaków w Niemczech w V Dzielnicy. W Szczecinie i okolicach sytuacja wyglądała zupełnie inaczej. Tu środowisko polskie składało się głównie z emigrantów zarobkowych.